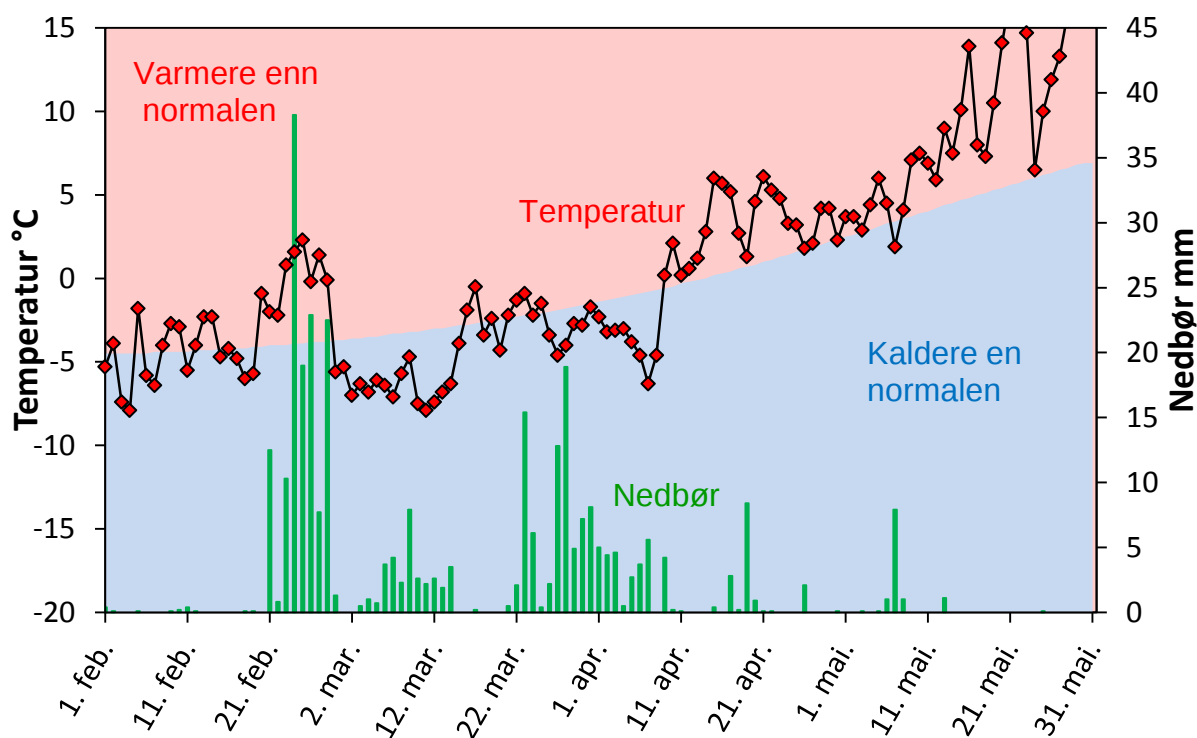

Vårtrekket 2013

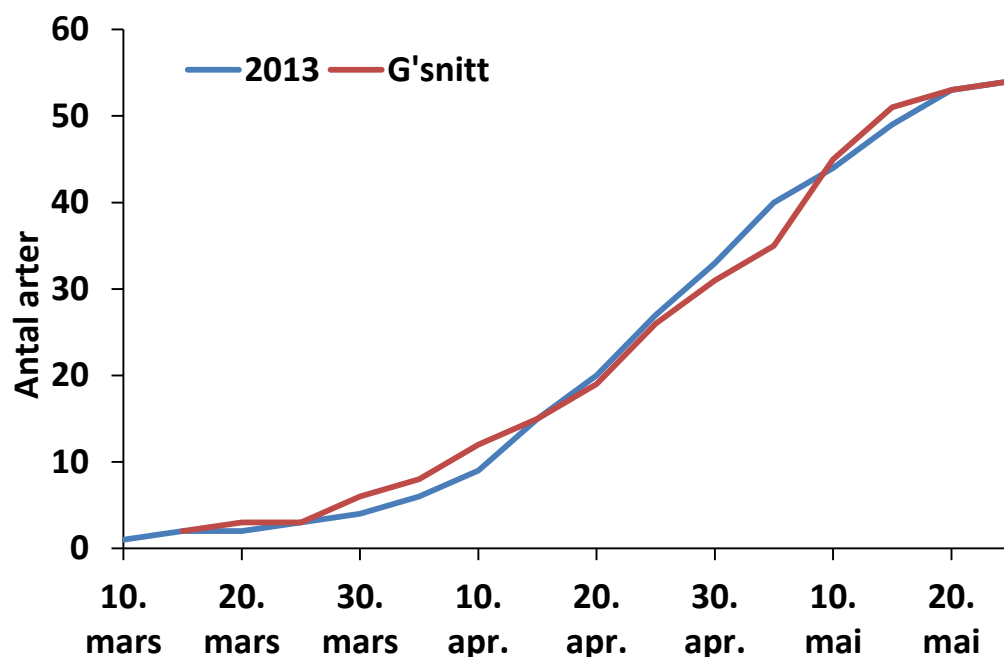
Av Rob Barrett,
Tromsø Museum – Universitetsmuseet,
9037 Tromsø

Etter en februar med temperaturer over normalen, ble mars og tidlig april temmelig kald. Månedstemperaturen for mars for hele landet var 3,0 °C under normalen, og i Tromsø og på Finnmarksvidda var den hhv 1,8 °C og 4-6 °C under normalen. Da fikk vi meldinger om et forsinket fugletrekk til Sør-Norge, og av de som hadde kommet var det mange som sultet i hjel. På Mørkekysten var det også rapporter i NRK om observatører som hadde *“aldri opplevd at trekkfuglene var så sent ute som i år”*. Sørpå fortsatte det kalde været i april med temperaturer 2 °C under normalen, mens her nord steg temperaturene betydelig, og mai ble den nest varmeste som er registrert i nord. Månedstemperaturen i Tromsø var 4,3 °C høyere enn normalt.

Utvikling av døgntemperatur (rød strek) og -nedbør (grønne søyler) i Tromsø, februar-mai 2013. Temperaturene i det rosa feltet er varmere, og i det blå feltet kaldere enn normalen. Data fra www.met.no.

Disse temperaturendringene påvirket som ventet trekket, med en liten forsinkelse tidlig på våren, etterfulgt av et litt raskere trekk fra midten av april og utover mot midten av mai. Dette var motsatt av tilfellet i 2012 da trekket begynte fort, men dabbet av utover i mai. Men kaldværet til tross ble både **snøspurv**, **skjærpiplerke** og **bjørkefink** observert hhv 5, 7 og 11 dager tidligere enn vanlig. En **dvergfalk** som ble observert 7. april i Storfjord var 18 dager tidligere enn vanlig, og nesten en måned før den neste ble sett. Var den en overvintrende fugl? **Støren(e?)** som ble sett i nærheten av Tromsø i slutten av januar/tidlig februar sikkert var overvintrende, mens de første trekkende **stær** og **vipe** derimot ble

Utvikling av vårtrekket i Troms i 2013 (blå strek) sammenlignet med gjennomsnittet (rød strek). Kurven viser hvordan summen av 1. gangs observasjoner av 54 arter økte utover våren.

observert nesten tre uker senere enn vanlig, hhv 7. og 14. april. Aldri før har stæren ankommet så sent på våren. Andre sene ankomster var **sandlo** og **fjellvåk** (hhv. 7 og 14 dager forsinket) mens **heilo**, **taksvale** og **løvsanger** var hhv 9, 17 og 13 dager tidligere enn vanlig. Observasjonene av **taksvale** 21. april og **strandsnipe** 25. april var begge rekorder og hhv 17 og 15 dager før gjennomsnittet. Den første **småspove** 26. april var 11 dager senere enn vanlig, og bortsett fra det ene individet som overvintret i Tønsvika, Tromsø ble ikke **rødstilk** sett før 4. mai, noe som var 12 dager senere enn ventet. Tabeller over vinterobservasjoner av noen arter som før ble oppfattet som trekkfugl, og de første observasjonene av 50 arter hvor det foreligger brukbare data er gjengitt på de to neste sidene.

Takk

Mange takk til Sveinulf Aalmen, Torbjørn Alm, Lotte Berg, Bjørnar Berglund, Alf Breines, Adrien Brun, Fredrik Broms, Harald Elverum, Unni Bjerke Gamst, Herdis og Nils Grønvik, Oddvar Hagen, Kasper Holmen, Didrik Hveding, Per Johnsen, Jan Lanes, Torgunn Løhre, Edgar Olsen, Ellen Ross, Kjetil Sagerup, Vidar Tanke og Jentoft Teigland som sendte inn skjemaer og lister for 2012. Observasjoner som ble meldt inn til Tromsø Museum, kringkastet gjennom FugliNords mailingliste (jfr. <http://groups.yahoo.com/group/fuglinord/>) og "Artsobservasjoner" funnet på <http://artsobservasjoner.no> ble også notert og brukt. Takk også til Robert Bergersen for språkvask av manuskriptet. De som fortsatt har observasjoner eller skjemaer for 2013 (eller tidligere) liggende, oppfordres til å sende dem til meg slik at jeg kan oppdatere databasen.

Vinterobservasjoner av fugl i Troms i 2013

Art	Antall	Dato	Sted
Smålom	-	-	Lyngseidet
Horndykker	1-9	jan-mars	Balsfjord
Brunnakke	2	6. jan	Balsfjord
Grågås	60 og 3	24. og 27. feb	Skånland og Dyrøy
Stjertand	1	jan-feb	Balsfjord
Krikkand	-	24.-28. feb, 20. mar	Langnes, Tisnes, Tromsø
Kvinand	2-6	feb-mars	Balsfjord & Tromsø
Tårnfalk	1	9. feb og 6. mars	Tromsø
Tjeld	2	feb	Brensholmen, Tromsø
Rødstilk	1	feb-mars	Tønsvika, Tromsø
Storspove	2-15	jan-mars	Tisnes & Hungeren, Tromsø
Fiskemåse	1-50	3. april	Tromsdalen, Tromsø
Ringdue	1	4. feb & 1. mars	Tromsø & Balsfjord
Stær	1	26. jan, 3. & 4. feb	3 lokaliteter, Tromsø
Gråtrost	-	-	Lyngen, Lavangen & Tromsø
Ringtrost	1	2. jan & 10. feb	Balsfjord & Tromsø
Bokfink	1	jan-mars	Balsfjord
Bjørkefink	1-2	feb-mars	Balsfjord og Tromsø
Bergirisk	1-3	jan-feb	Tromsø
Snøspurv	1-25	jan-feb	Storfjord, Tromsø & Ibestad

Observasjonsdatoer (første og andre observasjon) av trekkfugler i Troms (og Evenes) i 2013.

	1. obs.	Sted, kommune	2. obs.	Sted, kommune
Snøspurv	09.mar	Tønsvika, Tromsø	14.mar	Evenskjer, Skånland
Tjeld	15.mar	Storfjord og Lavangen	16.mar	Buvika, Tromsø
Skjærpiplerke	21.mar	Karnesodden, Lyngen	04.apr	Langnes, Tromsø
Gravand	29.mar	Balsnes, Balsfjord	01.apr	Tisnes, Tromsø
Bjørkefink	02.apr	Frovåg, Tranøy	07.apr	Altevan, Bardu
Bokfink	03.apr	Frovåg, Tranøy	07.apr	Straumsbukta, Tromsø
Ringdue	06.apr	Diviåsen, Målselv	07.apr	Eldeskogen, Kvæfjord
Stær	07.apr	Tromsø & Harstad	09.apr	Soløy, Lavangen
Dvergalk	07.apr	Signalåsen, Storfjord	03.mai	Steinjord, Skånland
Rugde	10.apr	Solligården, Tromsø	20.apr	Movika, Tromsø
Bergirisk	11.apr	Nyvoll, Balsfjord	13.apr	Tromsøya
Grågås	12.apr	Lyngen og Kvænangen	13.apr	Sørreisa, Karlsøy, Tromsø
Lappspove	12.apr	Langnes, Tromsø	27.apr	Tisnes, Tromsø
Vipe	14.apr	Skjæret, Balsfjord	16.apr	Evenskjer, Skånland

	1. obs.	Sted, kommune	2. obs.	Sted, kommune
Linerle	15.apr	Trovåghavn, Tranøy	18.apr	Gullesfjord, Kvæfjord
Heilo	16.apr	Altevann, Bardu	22.apr	Tisnes, Tromsø
Sandlo	17.apr	Ibestad, Ibestad	20.apr	Tønsvika, Tromsø
Rødvingetrost	17.apr	Grunnris, Sørreisa	18.apr	Tromsøya
Toppand	17.apr	Innset, Bardu	21.apr	Tennevoll, Lavangen
Gransanger	19.apr	Seljelvnes, Balsford	21.apr	Dividalen, Målselv
Rødstrupe	21.apr	Markenes, Balsford	27.apr	Kaldfjord, Tromsø
Taksvale	21.apr	Evenskjer, Skånland	30.apr	Marenbukta, Harstad
Fjellvåk	22.apr	Diviåsen, Målselv	25.apr	Lyfjorddalen, Tromsø
Svarthalespove	22.apr	Tisnes, Tromsø	14.mai	Sørkjosleira, Balsfjord
Løvsanger	24.apr	Nedre Bardu	15.mai	Finnvika, Tromsø
Jernspurv	25.apr	Balsfjord, Lyngen & Sørreisa	26.apr	Kraknes, Tromsø
Strandsnipe	25.apr	Øverbygd, Målselv	16.mai	Dividalen, Målselv
Småspove	26.apr	Boltås, Skånland	03.mai	Tennevoll, Lavangen
Måltrost	26.apr	Movik, Tromsø	29.apr	Berg, Tromsø
Ringtrost	26.apr	Boltås, Skånland	01.mai	2 lokal., Kvaløya, Tromsø
Låvesvale	26.apr	Kjosen, Lyngen	09.mai	Tromsø, Harstad & Tranøy
Enkeltbekkasin	27.apr	Kvaløysletta, Tromsø	28.apr	Tisnes, Tromsø
Tårnfalk	29.apr	Seljelvnes, Balsfjord	01.mai	Helliskogen, Storfjord
Sivspurv	29.apr	Straumsbukta, Tromsø	09.mai	Håkøybotn, Tromsø
Heipiplerke	30.apr	Sornes, Balsfjord	01.mai	Tisnes, Tromsø
Kortnebbgås	01.mai	Tisnes, Tromsø	12.mai	Utstrand, Kvæfjord
Sildemåse	01.mai	Tromsdalen, Tromsø	05.mai	Kvaløyvågen, Tromsø
Sv' thvit fluesnapper	02.mai	Igeland, Ibestad	03.mai	Holmeslett, Tromsø
Jordugle	03.mai	Tisnes, Tromsø	08.mai	Igeland, Ibestad
Rødstilk	04.mai	3 lokaliteter, Tromsø	05.mai	4 lokal., Tromsø/Evenes
Gluttsnipe	04.mai	Tårstadosen, Evenes	07.mai	Skibotn, Storfjord
Myrsnipe	04.mai	Kvaløysletta, Tromsø	12.mai	Tisnes, Tromsø
Rødstjert	05.mai	Ansnes, Balsfjord	09.mai	Tromsøya
Tyvjo	06.mai	Sørkjosen, Balsfjord	07.mai	Brensholmen, Tromsø
Polarsnipe	09.mai	Langnes, Tromsø	11.mai	Tennes, Balsfjord
Sandsvale	09.mai	Setermoen, Bardu	13.mai	Tisnes, Tromsø
Grønnstilk	11.mai	Setermoen, Bardu	17.mai	Tisnes, Tromsø
Brushane	13.mai	Tisnes, Tromsø	20.mai	Balsfjord
Steinskvett	13.mai	Rakkfjord, Tromsø	18.mai	Brensholmen, Tromsø
Blåstrupe	13.mai	Balsnesodden, Balsfjord	16.mai	Straumsbukta, Tromsø
Steinvender	14.mai	Selnesbukta, Tromsø	16.mai	Langnes, Tromsø
Rødnebbterne	15.mai	Tranøy	16.mai	2 lokal., Tromsø
Gjøk	16.mai	Tromsø, Lyngen & Ibestad	18.mai	5 kommuner
Trepiplerke	17.mai	Dividalen, Målselv	19.mai	Holt, Målselv
Skjeand	17.mai	Kattfjord, Tromsø	21.mai	Laelvosen, Skånland
Temmincksnipe	17.mai	Tisnes, Tromsø	18.mai	Tromsø, Gratang., Storfj.
Buskskvett	20.mai	Lyngen & Målselv	21.mai	Trøseelvosen, Skånland
Sivsanger	24.mai	Seljelvnes, Balsfjord	26.mai	Trøseelvosen, Skånland